

Ніколаєвський М. В.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
**Особливості жіночого негативного індивідуального досвіду в контексті
деяких особистісних характеристик**

Комплексне дослідження негативного індивідуального досвіду передбачає, в тому числі, виділення його умовних кількісних та якісних особливостей, які аналізуються, зокрема, у взаємозв'язку із певними особистісними характеристиками. Так, у групу що визначають кількісний аспект особливостей негативного індивідуального досвіду, можуть бути включені ознаки кількісної представленості переживань особистості, пов'язаних з негативними подіями часових вимірів її життєвого шляху: минулим, теперішнім та майбутнім.

Аналіз кореляційних зв'язків змінних дослідження «кількість негативних подій минулого», «кількість негативних подій теперішнього» та «кількість негативних подій майбутнього» із змінними, що відповідають певним особистісним характеристикам, дозволив встановити наявність зв'язків, які змістовно

розрізняються в групах досліджуваних чоловічої та жіночої статі. У групі жінок ці зв'язки мають наступний характер.

Так, було виявлено, що кількість негативних подій минулого у цій групі позитивно корелює із мірою вираженості копінг-стратегії «Уникання проблем», кількістю негативних подій теперішнього та майбутнього. Також змінна «Кількість негативних подій минулого» має негативний кореляційний зв'язок із емоційною насиченістю негативних подій минулого. Таким чином можна говорити про наявність зв'язку кількості негативних подій минулого з негативними подіями двох інших часових вимірів життєвого шляху досліджуваних жінок. Окрім того, схильність до використання копінг-стратегії «Уникання проблем» може виступати передумовою накопичення досвіду переживання негативних подій життя. Також, кількість негативних подій життя у минулому може обумовлювати емоційну «негативність» переживань, пов'язаних із такими подіями, при чому збільшення кількості таких подій, з високою вірогідністю, означає зменшення їх емоційної насиченості, і навпаки.

Кількість негативних подій теперішнього позитивно корелює у жінок з кількістю подій майбутнього, інтернальністю в сфері здоров'я та вираженістю копінг-стратегії «Пошук соціальної підтримки». Негативний кореляційний зв'язок кількості негативних подій теперішнього виявлений у досліджуваних жіночої статі щодо інтернальності у сфері міжособистісних відносин, загальної задоволеності соціальною сферою свого життя, та більшості шкал методики «Смисложиттєві орієнтації», зокрема осмисленості життя, цілей, результату, локусу контролю «Я» та локусу контролю «Життя». Отже, можна припустити, що кількість негативних подій життя у теперішньому у жінок пов'язана з кількістю таких подій у майбутньому, а змістовно ці події, в першу чергу, стосуються у цій групі досліджуваних сфери їхнього здоров'я, схильності брати на себе відповідальність за його стан та власної неспроможності або незадоволеності результатом цієї відповідальності. Окрім того, жінки які схильні до використання копінг-стратегії «Пошук соціальної підтримки», скоріше за все відзначатимуть більшу кількість негативних подій життя у теперішньому. Також, можна говорити про те, що негативні події теперішнього, на відміну від негативних подій минулого, скоріше викликають у жінок потребу у соціальній підтримці. Аналізуючи наявні негативні кореляційні зв'язки кількості негативних подій теперішнього у жінок можна припустити, що інтернальність у сфері особистісних відносин може виступати передумовою успішності жінок у цій сфері їхнього життя, і як наслідок, визначати високий рівень задоволеності своєю соціальною сферою життя. Також, можна припустити, що соціальна сфера, разом із сферою здоров'я є одними із найважливіших у житті жінок; відповідно, вони схильні звертати особливу увагу на будь-які прояви неуспішності у цих сферах. Але, на відміну від сфери здоров'я, жінки з високою інтернальністю у соціальній сфері мають більше можливостей для того, щоб бути в ній успішними. Окрім того, високі показники загальної осмисленості життя та окремих шкал методики «Смисложиттєві орієнтації» можуть «сприяти» зменшенню кількості негативних подій у теперішньому.

Кількість негативних подій майбутнього у групі жінок позитивно корелює з інтернальністю в сфері здоров'я та вираженістю копінг-стратегії «Уникання проблем». Негативний кореляційний зв'язок кількості негативних подій майбутнього виявлений у цій групі досліджуваних по відношенню до інтернальності в області міжособистісних відносин, емоційної насиченості негативних подій минулого та чотирьох шкал методики «Смисложиттєві орієнтації», а саме: осмисленості життя, цілей, результату та локусу контролю «Життя». Отже, як і у випадку із негативними подіями життя теперішнього, змістовно можливі негативні події у майбутньому жінки пов'язують із власним здоров'ям. Схильність брати на себе відповідальність за його стан може виступати передумовою збільшення вірогідної кількості негативних подій майбутнього щодо сфери здоров'я, у той час, як власна неспроможність вирішити такі проблеми може викликати потребу в їх униканні. Інтернальність у сфері міжособистісних відносин допускає в групі жінок меншу кількість негативних подій у майбутньому. Кількість же негативних подій життя у майбутньому може обумовлювати емоційну «негативність» переживань, пов'язаних із такими подіями, при чому збільшення кількості таких подій, з більшою вірогідністю, буде означати зменшення їх емоційної насиченості, і навпаки. Окрім того, як і в ситуації з кількістю негативних подій теперішнього, високі показники загальної осмисленості життя та окремих шкал методики «Смисложиттєві орієнтації» можуть «сприяти» зменшенню кількості негативних подій і у майбутньому.